

Podpora zaměstnanosti a vzdělávání
podle úspěšnosti vybraných krajů v
čerpání EU dotací v regionu NUTS 2
Severovýchod v programovacím období
2007-2013

Ing. Andrea Vokálová
{andrea.vokalova@uhk.cz}
Doc. RNDr. Petra Poulová, Ph.D
Univerzita Hradec Králové, FIM

Osnova

- Úvod do problematiky
- Cíl příspěvku
- Stanovení hypotéz
- Výsledky analýzy čerpání
- Ověření hypotéz
- Shrnutí výsledků
- Závěr
- Zdroje

Úvod

Dotace z EU fondů:

- Evropské fondy představují **poměrně důležitý, avšak časově omezený nástroj pro naplňování dlouhodobějších i krátkodobých investic, postupné odstraňování disparit a dalších rozvojových aktivit prováděných nejen v rámci regionálního rozvoje v České republice, ale také v jejich regionech či krajích.**
- Základním účelem vytvořených strukturálních fondů je **prostřednictvím rozvojových programů a projektů snižovat zaostalost znevýhodněných regionů včetně venkovských a zajistit v těchto oblastech vyrovnaný a udržitelný rozvoj.**
- **Regionální politiku EU lze považovat za unikátní fenomén, který nelze najít nikde jinde mimo Evropskou unii.**
- Efektivní a účelné využití podpory z evropských zdrojů, totiž může alespoň na určitou dobu ovlivnit negativní vývoj demografických a sociálních trendů, které oslabují určitou část země, kraje, regionu či i celou společnost.

Úvod

Cílová skupina výzkumu:

- ◎ 3 krajské úřady, které mají sídlo na geografickém a správním území regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod:
- ◎ **Královéhradecký kraj (HK)**
- ◎ **Pardubický kraj (PCE)**
- ◎ **Liberecký kraj (LIB)**

Úvod

Tab. 1: Základní geografické a statistické ukazatele vybraných krajů, zdroj: ČSÚ

	Kraj		
	Královéhradecký	Liberecký	Pardubický
Rozloha	4 759	3 163	4 519
Obyvatelstvo	551 590	438 851	516 372
Počet obcí	448	215	451
Počet okresů	5	4	4
Nejvyšší bod	Sněžka 1 602	Kotel 1 435	Králický Sněžník 1 424
Hustota zalidnění	116	139	114
Průměrná mzda	23 337	23 730	22 767
Nezaměstnanost	6,24%	6,70%	6,38%
HDP	186 846	132 939	161 404
Dokončené byty	1 035	683	1 008

Srovnání krajů na základě jejich statistických a geografických ukazatelů.

Cíl příspěvku

- Cílem tohoto příspěvku je tedy **vyhodnotit výsledky čerpání EU dotací na projekty se zaměřením na podporu zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání a výzkum zrealizované ve vybraných třech krajích (Královéhradecký, Liberecký a Pardubický kraj) sídlících v regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod v minulém programovacím období (tj. 2007-2013, resp. 2015).**

PROČ???

Získané zkušenosti a souvislosti dotýkající se čerpání evropských prostředků budou hrát nezastupitelnou roli v běžícím programovacím období 2014-2020 a to i po roce 2020, kdy pravděpodobně nastane možnost žádat o dotační prostředky přímo v orgánech Evropské unie.

Stanovení hypotéz

- **1. testovaná hypotéza H1** říká: „*Nejúspěšnějším krajem v celkové vyčerpané částce a počtu alokovaných dotačních titulů, bude největší a nejlidnatější kraj, tj. **Královéhradecký.***“
- **2. testovaná hypotéza H2:** „*Nejméně úspěšný krajský úřad, který vyčerpal nejnižší celkovou sumu a to i na nejmenší počet projektů bude nejmenší kraj ve srovnání, a to kraj **Liberecký.***“

Výsledky analýzy čerpání 1

Tab. 2: Základní statistické ukazatele po analýze čerpání EU dotací vybraných krajů, zdroj: MMR a vlastní výzkum

	Kraj		
	Královéhradecký	Liberecký	Pardubický
Suma projektů	3 252 498 160,79	2 281 879 771,28	3 720 151 969,12
Celkem zaokrouhleno	3,252 mld.	2,282 mld.	3,720 mld.
Celkový počet projektů	132	131	138
Maximální částka	229 874 919,70	191 460 669,95	225 694 439,50
Minimální částka	225 250,00	69 991,55	156 717,90
Průměr	24 640 069,40	17 418 929,55	26 957 622,96
Medián	19 234 994,15	9 534 277,18	11 360 576,32
EU fondy	3	3	3
Počet OP	6	5	5

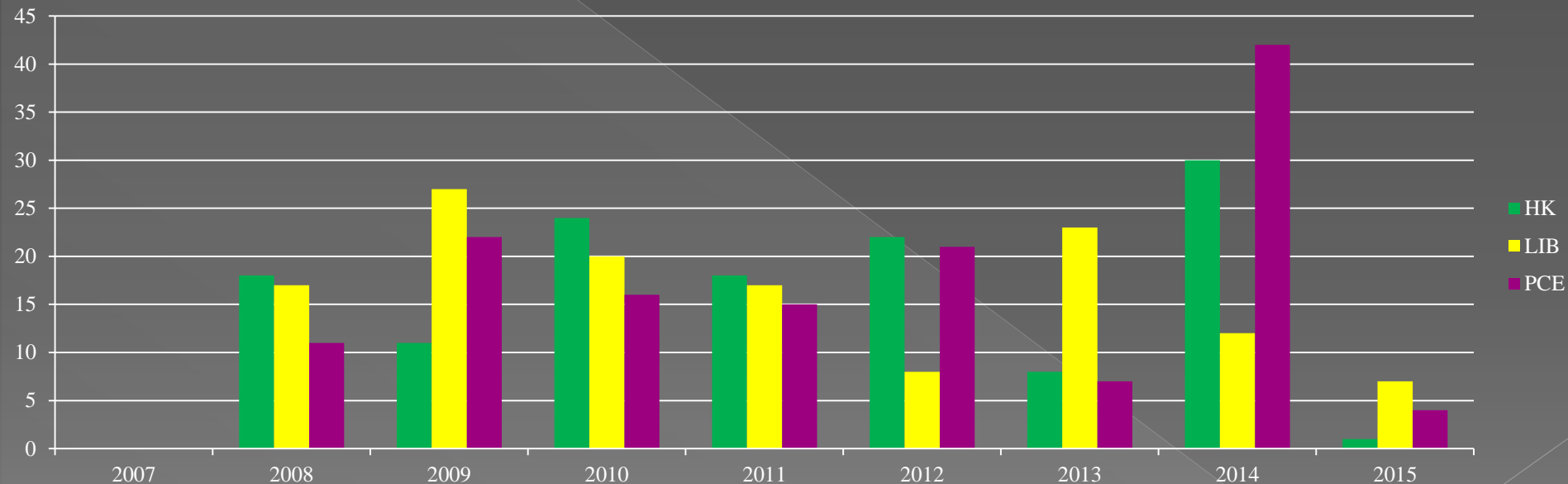
Z tabulky 2 je zřejmé, že některé hodnoty a ukazatele krajů budou srovnatelné či velice podobné.

V posledním programovacím období všechny tři kraje využili stejného počtu tří různých Evropských fondů (ESF, ERDF, CF).

Výsledky analýzy čerpání 2

Graf 1: Počet alokovaných dotací ve srovnávaných krajích v jednotlivých letech, zdroj: MMR a vlastní výzkum

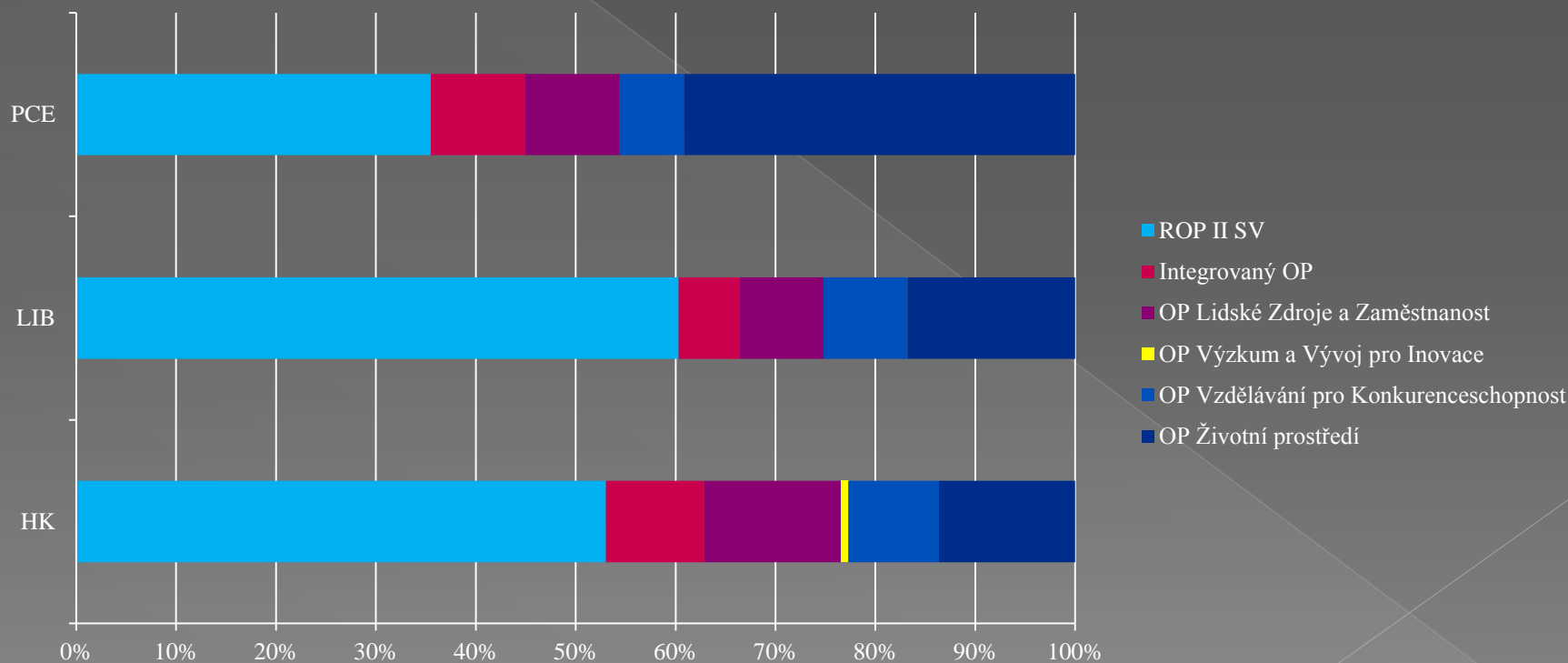
Počet alokovaných dotací

Výsledky analýzy čerpání 2

Graf 2: Procentuální využití jednotlivých OP v analyzovaných krajích, zdroj: MMR a vlastní výzkum

Využití operačních programů

Ověření hypotéz 1

- První hypotéza předpokládala, že **nejúspěšnější žadatelem mezi vybranými kraji bude Královéhradecký s největší celkovou částkou na projekty.**
- Tento předpoklad nebyl potvrzen. **Byl vyvrácen celkovou sumou prostředků i celkového počtu projektů, kde se jako nejúspěšnější projevil Pardubický kraj.**

	Kraj		
	Královéhradecký	Liberecký	Pardubický
Suma projektů	3 252 498 160,79	2 281 879 771,28	3 720 151 969,12
Celkem zaokrouhleno	3,252 mld.	2,282 mld.	3,720 mld.
Celkový počet projektů	132	131	138
Maximální částka	229 874 919,70	191 460 669,95	225 694 439,50
Minimální částka	225 250,00	69 991,55	156 717,90
Průměr	24 640 069,40	17 418 929,55	26 957 622,96
Medián	19 234 994,15	9 534 277,18	11 360 576,32
EU fondy	3	3	3
Počet OP	6	5	5

Ověření hypotéz 2

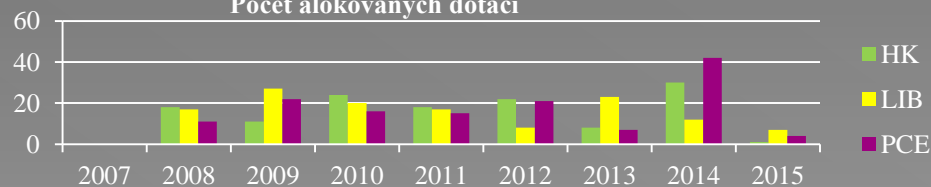
- Druhá hypotéza zjišťovala, zda je severočeský Liberecký kraj **nejméně úspěšným žadatelem o finanční podporu z EU s nejnižší celkovou sumou za realizované projekty a také s nejmenším počtem projektů.**
- Tento předpoklad byl potvrzen.

	Kraj		
	Královéhradecký	Liberecký	Pardubický
Suma projektů	3 252 498 160,79	2 281 879 771,28	3 720 151 969,12
Celkem zaokrouhleno	3,252 mld.	2,282 mld.	3,720 mld.
Celkový počet projektů	132	131	138
Maximální částka	229 874 919,70	191 460 669,95	225 694 439,50
Minimální částka	225 250,00	69 991,55	156 717,90
Průměr	24 640 069,40	17 418 929,55	26 957 622,96
Medián	19 234 994,15	9 534 277,18	11 360 576,32
EU fondy	3	3	3
Počet OP	6	5	5

Výsledky - Pardubický kraj

- Pardubický kraj překonal všechna očekávání a díky nejvyššímu počtu **42 alokovaných projektů** v roce 2014 předehnal jak Liberecký, tak Královéhradecký kraj.
- Pardubický kraj dokázal vyčerpat prostředky v celkové sumě **3,720 miliardy korun** na celkem **138 dotačních titulů**.
- Tento kraj má poměrně zatížené životní prostředí kvůli chemickému průmyslu a možná i proto dokázal získat **39 % z celkové sumy na projekty z OP Životní prostředí**, podobně 36 % veškerých prostředků bylo alokováno z ROP NUTS II SV.
- V podpoře vzdělávání a zaměstnanosti již nebyl tak úspěšný jako Královéhradecký kraj. Na podporu LZ a zaměstnanosti získal o trochu vyšší částku než Liberecký kraj, naopak v OP Vzdělávání a konkurenceschopnost zase získal méně než Liberecký region.

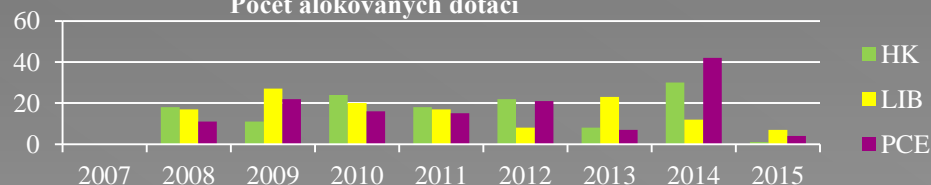
Počet alokovaných dotací

Výsledky - Liberecký kraj

- Liberecký kraj naplnil předpokládanou hypotézu v tom, že bude patřit mezi nejméně úspěšné kraje v čerpání EU dotací. Celková suma čerpání činí **2,282 miliardy Kč** a to na **131 projektů**. Královéhradecký kraj dosáhl pouze o jeden projekt vyššího počtu 132 projektů, tak jejich rozdíl nebyl markantní, až na celkovou sumu, která se lišila téměř o jednu miliardu ve prospěch Královéhradeckého kraje a jeden a půl miliardy více pro Pardubický region.
- Liberec vyčerpal **60 % veškerých prostředků z ROP NUTS II SV na opravy infrastruktury i mostů či na zlepšení občanské vybavenosti**. Procentuální podíl 17 % byl využit na opravy z OP Životní prostředí. Liberecký kraj projevil nejvyšší aktivitu na začátku analyzovaného programovacího období, kdy v roce 2009 získal prostředky na 27 projektů a v roce 2013 na 23 dotačních titulů (viz graf 1).

Počet alokovaných dotací

Závěr

- Z publikované finanční analýzy je zřejmé, že testované hypotézy byly naplněny pouze z 50 %.
- První testovaná hypotéza H1, která viděla jako nejúspěšnější kraj Královéhradecký, byla vyvrácena ve prospěch **Pardubického kraje**. Tento region se totiž prokázal jako velice schopný v čerpání dotací na projekty (celkem 138 projektů) a to i v celkové sumě, která činí 3,720 miliardy korun. Další výhodou tohoto kraje je fakt, že dokázala využít prodloužení programovacího období a v roce 2014 ještě stihla vyčerpat prostředky na rekordních 42 projektů, čímž přeběhla Královéhradecký kraj.
- Královéhradecký kraj byl nejúspěšnější v podpoře zaměstnanosti a vzdělávání, protože na tyto aktivity vyčerpal nejvyšší sumu i procentuální podíl.

Závěr

- Na konec výzkumu je možné sumarizovat, že nezáleží na velikosti kraje či jeho obyvatelích, ale spíše na schopnostech jeho vedení využít co nejvíce peněžních prostředků z různých operačních programů a fondů na **co největší počet projektů**, protože tato časově omezená finanční podpora bude dostupná patrně posledních pět let, tj. do roku 2020.
- Pro všechny kraje by mělo být prioritou v období 2014-2020 získání dotací na podporu Vědy, výzkumu a vývoje, který je v ČR dlouhodobě mále podporovaný a podfinancován.
- Přesto, že existují rizika v podobě administrativní náročnosti procesu čerpání, nutnosti dodržet dobu udržitelnosti a podobné, zůstává čerpání evropských dotací nejlepší možností pro rozvoj českých regionů a krajů.

Zdroje

- Český statistický úřad, (2015). [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislatab=DEM9010PU_OR1.5&kapitola_id=368&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0&cas_3_13=20141231
- Královéhradecký kraj. (2007). *Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje*. Hradec Králové: Královéhradecký kraj a CEP.
- Královéhradecký kraj. (2010). *Dodatek strategie rozvoje Královéhradeckého kraje*. Hradec Králové: Královéhradecký kraj a CEP, 2007.
- Liberecký kraj, (2014). *Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020*. Liberec: Liberecký kraj.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, (2015). *Seznam příjemců ROP SV platný k 31. 3. 2015*. Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod.
- Pardubický kraj, (2011). *Program rozvoje Pardubického kraje*. Pardubice: Pardubický kraj a GAREP.
- WOKOUN, R., MALINOVSKÝ J. a kol. (2008). *Regionální rozvoj*. LINDE PRAHA, A.S., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

**Děkuji za pozornost a za
sdílení Vašich zkušeností či
podnětů k EU dotacím!**